

LAUSUNTO - Suomen teollisuus- ja hyötyhamppu ry 19.6.2022

ASIA: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, lausuntopyyntö

3 § Määritelmät

Teollisuushamppu ei ole huumausaine, eikä vaara huumausaineen valmistamisesta ole merkittävä.

Huumausainelaki kieltää jo nyt huumausaineen valmistuksen hampusta. Yhdistyksen kannan mukaan tämä on riittävää, sillä teollisuushampulla ei ole väärinkäyttö- tai riippuvaisuuspotentiaalia:

Euroopan unioni toteaa virallisella hamppusivullaan, että maataloustukien piiriin kuuluvaa hampua ei käytetä huumausaineiden valmistukseen: "Due to the very low level of THC, hemp complying with the provisions of the CAP is not used to produce narcotic drugs." [1]

Euroopan hampunviljelijöiden edunvalvoja European Industrial Hemp Association (EIHA) toteaa: "Kannabiksen, huumevalmisteiden ja THC:n kansainvälinen valvonta ja niiden sisällyttäminen huumausaineluetteloon johtuu niiden päihtymystä sekä henkistä ja fyysistä riippuvuutta aiheuttavasta vaikutuksesta. Se, että hamppu ja siitä valmistetut tuotteet on vapautettu kansainvälisestä valvonnasta, johtuu siitä, että näitä vaikutuksia ja väärinkäyttömahdollisuutta ei ole."

World Health Organisation (2020) ei suosittele hampumateriaalin luokittelua kontrolloitavaksi aineeksi, kun THC:n pitoisuus ei ylitä 0,2 %:a.[2]

Teollisuushamppu on maanviljelys- ja teollisuuskasvi

EIHAn kanta on, että huumausaineyleissopimuksen 2 artiklan 9 kohta sulkee teollisuuskäytön (ei-lääketieteellinen ja ei-tieteellinen käyttö) yleissopimuksen ulkopuolelle. Myös Cannabis sativa -teollisuuslajikkeiden "kukkivista ja hedelmää kantavista latvoista" jalostettujen hampputuotteiden tulee täten katsoa olevan yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolella. EIHA toteaa myös, että kaiken kaikkiaan historiallisesta, järjestelmällisestä ja teleologisesta asiayhteydestä seuraa, etteivät lehdet, kukat, hartsit tai uutteen, jotka on tuotettu nykyaikaisesta, säännelystä ja standardoidusta teollisuushampusta, kuulu yleissopimuksen soveltamisalaan sillä edellytyksellä, että hampua viljellään yksinomaan teollisiin tarkoituksiin, kuten elintarvike- ja kosmetiikkateollisuuden tarpeisiin.[3]

Näiden seikkojen johdosta teollisuushampun eri osien raaka-aineena käytön kriminalisointi on perusteetonta.

Lakiesityksen huumausaineyleissopimuksen tulkinta poikkeaa voimakkaasti suurimmasta osaa muista EU-maista. Tämä todennäköisesti johtuu siitä, että CBD-tuotanto tulkitaan hampun teolliseksi käyttötarkoitukseksi näissä maissa.

Lakiesitys vaikuttaa myös ristiriitaiselta kuituhampun suhteen – yhtäällä todetaan, että hampun varsi olisi huumausainetta jos se sisältää yhtään THC:tä[4], mutta samanaikaisesti

todetaan, että hampun hallussapito ja varastointi on sallittua, kun se on tarkoitettu kuidun valmistukseen[5].

Lisäksi sallitaan 0,3 %:ia THC:ta sisältävän raakahampun käsittely ja varastointi, kunhan se on tuotu Suomeen ulkomailta[6].

Onko Suomen maanviljelijöiden sallittua viedä vastaavaa raakahamppumateriaalia (joka sisältää maks. 0,3 %:ia THC:tä) ulkomaille kuidun valmistukseen? Mikäli vastaus tähän on ei, niin voimme todeta, että tämä asettaisi Suomen hampunviljelijät eriarvoiseen asemaan eurooppalaisten kollegoidensa kanssa.

Ja yhtäläisesti, jos vastaavan materiaalin käsittely sallitaan kuidun valmistuksen suhteen, miksi hampun biomassaa, joka myöskin sisältäisi maks. 0,3 %:ia THC:ta ei saisi viedä ulkomaille CBD:n valmistuksen raaka-aineeksi? Tällainen biomass, joka nyt jätetään peltoon ja lakiesityksen mukaan tulisi sinne myös jättää, on arvoltaan kuidun tuotantoa moninkertaisesti suurempi.

THC:n raja-arvoista

Myös kuluttajatuotteiden osalta THC:n nollatoleranssi on perusteeton. EU:n maatalouskontaminantti-työryhmä Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed - Section: "Novel Food and Toxicological safety of the food chain" on luonnostellut sitovia raja-arvoja kuluttajamyynnissä oleville hampputuotteille. Työryhmä esitti kokouksessa 28.2.2022 THC:n raja-arvoksi elintarvikkeissa öljyn osalta 7,5 mg/kg ja siementen osalta 3,0 mg/kg [7].

Näin ollen lainsäädäntö, joka määrittää THC:n rajaksi nolla tulee vanhentumaan pian. On lisäksi perusteetonta hyväksyä THC:lle alin sallittu raja siementen osalta, mutta muista kasvinosista valmistettujen tuotteiden osalta vaatia sen olevan täysi nolla.

Muissa kasveissa hyväksytään vaarallisten aineiden pieniä määriä, kunhan ne eivät aiheuta terveydelle haitallisia vaikutuksia. Esimerkiksi unikonsiemenet sisältävät 2-251 µg/g morfiinia ja 0.4-57.1 µg/g kodeiinia[8]. Unikonsiemenien syöminen voi jopa näyttäytyä positiivisena tuloksena opiaattien testituloksissa.

THC:n täyskielto tuotteissa on siis perusteeton - sille tulisi määrittää maksimisaantirajat perustuen tutkimukseen. Yhdistys tukee EIHAn esitystä, jossa on määritetty seuraavat THC-pitoisuuden raja-arvot perustuen tiedettyihin vaikutuksiin:

Hampunsiemenet 10 mg/kg

Hampunsiemenjauhe ja -rouhe 10 mg/kg

Hampunsiemenöljy 20 mg/kg

Kosmetiikka 20 mg/kg

Ravintolisien maksimipäiväannos 490 ug kokonais-THC:tä

[1] https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/plant-products/hemp_en

[2] World Health Organisation, 2020. Compilation of all questions and answers on the WHO recommendations on cannabis and cannabis-related

substances raised during the fourth and fifth intersessional meeting of the Commission at its sixty-second session. Commission

on Narcotic Drugs, Sixty-third session, Vienna 2–6 March 2020. Viitattu 7.11.2021.
<https://www.unodc.org/documents/commissions/>

CND/CND_Sessions/CND_63/CRPs/ECN72020_CRP4_V2000845.pdf

[3] EIHA, 2021. Position Paper of the European Industrial Hemp Association (EIHA) on Reasonable regulation of cannabidiol (CBD) in food, supplements, medicine and cosmetics. Viitattu 30.10.2021.
<https://eiha.org/wp-content/uploads/2021/02/PPFFSCBD01022021-1.pdf>

[4] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 12

[5] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 18

[6] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 18

[7] COMMISSION REGULATION (EU) .../... of XXX amending Regulation (EC) No 1881/2006 as regards maximum levels of delta-9-tetrahydrocannabinol (Δ^9 -THC) in hemp seeds and products derived therefrom (2022). Viitattu 19.6.2022.
<https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/079361/1/consult?lang=en>

[8] Pelders MG, Ros JJ. Poppy seeds: differences in morphine and codeine content and variation in inter- and intra-individual excretion. J Forensic Sci. 1996 Mar;41(2):209-12. PMID: 8871378.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8871378/>

7 a § Hampun viljely

CBD-tuotanto täytyy ottaa huomioon osana tulevaisuuden teollista hampunviljelyä.

CBD mainitaan jo nyt EU:n teollisen hampun käyttötarkoitusten listassa[1].

EU näkeekin CBD-tuotannon olevan merkittävässä roolissa tulevaisuudessa, sillä se on nimenomaan valmistautunut CBD-raaka-aineen tuottamiseen nostamalla maataloustuotteen oikeuttavan hampun THC-rajaa 0,3 %:iin: EU:n Commission services mainitsee hampun käyttötarkoituksia ja lakeja kuvaavassa ”non-paper”-dokumentissa (2021) CBD-tuotannon tärkeimpänä syynä siihen, että EU:n maataloustukikelpoisen hampun THC-raja nostettiin 0,3 prosenttiin. ”Tällä hetkellä keskustellaan THC:n 0,2 prosentin rajasta ja sen mahdollisesta vaikutuksesta hampun kannabidiolipitoisuuteen, se huomioon ottaen, että kannabidiolimarkkinat ovat nyt kehittymässä. Euroopan parlamentti on ehdottanut THC-ajan nostamista 0,3 prosenttiin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta parhaillaan käytävien keskustelujen yhteydessä.” (s. 12) [2] Tämä muutos ratifioitiin EU:n uuteen yhteiseen maatalouspolitiikkaan 2023–2027.

CBD-raaka-aineelle on jo nyt kysyntää EU:ssa

On positiivista, että lakiesitys toteaa CBD-tuotannon pohtimisen olevan perusteltua, jos jokin EU:n uuselintarvikehakemuksista hyväksytään. CBD:llä on kuitenkin jo nyt markkinoita EU:ssa kosmetiikan puolella. Tämä on aitoa kosmetiikkakäyttöä, ja väitteet siitä, että kosmetiikkakäytöllä pyritäisiin ainoastaan sumuttamaan viranomaisia ovat perusteettomia. Isoja CBD:n kosmetiikkakäytössä mukana olevia yrityksiä ovat esimerkiksi L'Oreal SA , The Estee Lauder Companies Inc. ja Unilever Group[3]

Hampusta tuotettu CBD sisältyy EU:n Cosing-kosmetiikka ainesosien listaan. Sen ominaisuuksiksi kuvataan talin erityistä vähentävä (anti-sebum), antioksidantti, ihoa hoitava (skin conditioning) ja ihoa suojaava (skin protecting) [4]. Vuonna 2020 tehty kirjallisuuskatsaus totesi esiklinisen näytön antavan viitteitä CBD:n hyödyllisyydestä muun muassa ekseeman ja psoriasiksen hoidossa. [5]

[1] https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/plant-products/hemp_en

[2] Council of the European Union, 2021. Commission Services non-paper: Overview of the EU acquis applicable to cannabis in its different forms and components. Viitattu 20.1.2022.
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10189-2021-INIT/en/pdf>

[3] <https://finance.yahoo.com/news/cbd-infused-cosmetics-market-45-021500518.html>

[4] Cosing, 2021. Ingredient: Cannabidiol – Derived from extract or tincture or resin of cannabis. Viitattu 7.11.2021.
https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/osing/index.cfm?fuseaction=search.details_v2&id=96287

[5] Baswan, S. M., Klosner, A. E., Glynn, K., Rajgopal, A., Malik, K., Yim, S., & Stern, N. (2020). Therapeutic Potential of Cannabidiol (CBD) for Skin Health and Disorders. *Clinical, cosmetic and investigational dermatology*, 13, 927–942. Viitattu 18.6.2022. <https://doi.org/10.2147/CCID.S286411>

9 § Luvan myöntäminen

15 a § Lupa hampun kasvinjalostukseen

15 b § Ruokaviraston lausunto

15 c § Selvitys hampun kasvinjalostusta koskevaa lupaa varten

19 a § Hampun viljelyä koskeva ilmoitus

Pykälissä 7a, 19a ja 33b viljelijän ilmoitusvelvollisuus lisääntyy perusteettomasti varsin paljon. Edellisessä lakiluonnoksessa EU-tukia hakevan viljelijän ei tarvinnut ilmoittaa toiminnastaan erikseen. Tämä on parempi käytäntö. Viljelijät ilmoittavat jo nyt hampuviljelyksen sijainnin EU-tukihakemuksessa ja kylvösiementen vakuustodistus toimitetaan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Suurin osa esitetyistä tiedoista toimitetaan siis jo nyt. Olisikin sujuvampaa, että nämä tiedot voisivat siirtyä automaattisesti maaseutuelinkeinoviranomaisilta muiden niitä tarvitsevien viranomaisten käyttöön.

Esitetty laajempi ilmoitusvelvollisuus aiheuttaa turhaa työtä viljelijöille ja lisää kustannuksia. Se myös todennäköisesti nostaa viljelyn aloittamiskynnystä, ja siten osaltaan toimii vastakkaiseen suuntaan, kun hampunviljelyn yleistymistä tulisi enemmänkin tukea.

21 § Seuraamukset luvanvaraisen toiminnan rikkomuksista
24 a § Hampua koskevat poikkeukset yleiskielloista

Lakiesitys vaikuttaa ristiriitaiselta kuituhampun suhteen – yhtäällä todetaan, että hampun varsi olisi huumausainetta jos se sisältää yhtään THC:tä[1], mutta samanaikaisesti todetaan, että hampun hallussapito ja varastointi on sallittua, kun se on tarkoitettu kuidun valmistukseen[2].

Lisäksi kuidunvalmistuksen yhteydessä sallitaan 0,3 %:ia THC:ta sisältävän raakahampun käsittely ja varastointi, kunhan se on tuotu Suomeen ulkomailta[3]. Onko kuituhampun raakamateriaalin käsittelyn ja varastoinnin sallittavuus siis riippuvainen siitä, mistä se on peräisin?

Onko Suomen maanviljelijöiden sallittua viedä vastaavaa raakahampumateriaalia (joka sisältää maks. 0,3 %:ia THC:tä) ulkomaille kuidun valmistukseen?

Jos vastaavan materiaalin käsittely sallitaan kuidun valmistuksen suhteen, miksi hampun biomassaa, joka myöskin sisältäisi maks. 0,3 %:ia THC:ta ei saisi viedä ulkomaille CBD:n valmistuksen raaka-aineeksi?

[1] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 12

[2] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 18

[3] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi huumausainelain muuttamisesta, luonnos, 2022. s. 18

28 § Huumausaineen hävittäminen vaarallisena jätteenä
33 b § Hampun viljelyä koskevat velvollisuudet
36 § Tarkastusoikeus
38 a § Ruokaviraston ilmoitukset Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukseen
47 § Huumausainelakirikkomus
49 § Muutoksenhaku
49 a § Lupia ja ilmoituksia koskevien henkilötietojen tallentaminen
Voimaantulo
Muuta kommentoitavaa esitysluonnoksesta?

Yhdistyksen mielipide on edelleen, että teollisuuden etujärjestöjen tulisi olla mukana lakivalmistelussa kun se vaikuttaa voimakkaasti ko. teollisuudenalaan. Laki tulisi palauttaa valmisteluun.

Lain ote on liian tiukka

Hampunviljelyn tukeminen ja sen toimintamahdollisuuksien varmistaminen on linjassa EU:n vihreän kehityksen ohjelman eli Green Dealin kanssa. Hampu on myös maa- ja metsätalousministeriön suosittelema kasvi, jonka peltoalan toivotaan kasvavan sen hiilensidonta-, maanparannus- ja vesistöpäästöjä vähentävien ominaisuuksien sekä ilmastopositiivisen vaikutuksen ansiosta. **Hampunviljelyn vaikeuttaminen ja kasvin eräänlainen perusteeton demonisoiminen eivät tue tätä tavoitetta, vaan ovat omiaan vähentämään viljelyhalukkuutta.**

Maailmanlaajuiset CBD-markkinat ovat jo nyt hyvin merkittävät, ja niiden ennustetaan kasvavan räjähdysmäisesti. 9 % Iso-Britannian kansalaisista[1] ja 26 % Yhdysvaltojen kansalaisista käytti CBD:tä vuonna 2018[2]. Vuonna 2019 CBD-tuotteiden myynti muodosti 4 % koko maailmanlaajuisesta ravintolisien myynnistä – tämän ennustetaan nousevan 20 %:iin vuonna 2027[3]. Tässä on itse asiassa kyse niin valtavista markkinoista, että maailmanlaajuisen CBD-tuotteiden myynnin arvioidaan kasvavan 108,8 miljardiin Yhdysvaltojen dollariin vuoteen 2027 mennessä[4] eli noin neljäsosaan koko viime vuoden maailmanlaajuisesta kahvin myynnistä[5].

Trans Farm Oy, joka tuottaa ja myy kaikki FINOLA-lajikkeen sertifioitua kylvösiemenet Suomessa ja pääosin Euroopassa näkee hampunsiementuotannon sivutuotteena syntyvän CBD-pitoisen biomassan keräämisen lupaavana tulolähteenä viljelijöille. Se lisäisi hampunviljelyn kannattavuutta ja houkuttelevuutta entisestään.

Trans Farm on kehittänyt leikkuupuimuriin liitettävän laitteiston ja kuivauslavan, joilla peltoon muuten päätyvä hampun biomassa saadaan talteen. Laitteistot ovat valmiita tuotteistukseen, kunhan asiaan saadaan selkeä lainsäädäntö.

Biomassaa saadaan noin 1–2 t/hehtaari. Vuonna 2019 siitä maksetut hinnat vaihtelivat 1–15 e/kg välillä. Biomassan talteenotto voisi vähimmillään kaksinkertaistaa hehtaarilta saadun liikevaihdon.

EU:n muissa maissa liikutaan täysin eri suuntaan, kuin mihin Suomessa nyt tällä lainsäädännöllä pyritään. Suomen maataloudelta ei tule viedä pois uutta tulon lähdeä, mille myös ennustetaan tulevaisuudessa voimakasta kasvua. Jos laki kieltää tämän teollisuudenalan kehittymisen, suomalaiset maanviljelijät ovat vaarassa jäädä eurooppalaisia kollegoita jälkeen.

[1] Ibbetson, C., YouGov, 2019. How many people have tried cannabis-extract products? Viitattu 15.10.2021.
<https://yougov.co.uk/topics/health/articles-reports/2019/10/18/quarter-britons-tempted-cannabis-extract-products>

[2] Consumer Reports, 2019. CBD Goes Mainstream. Viitattu 15.10.2021.
<https://www.consumerreports.org/cbd/cbd-goes-mainstream/>

[3] Statista GmbH, 2021. CBD retail in the United States – Statistics and Facts. Viitattu 15.10.2021.
<https://www.statista.com/topics/6262/cbd-retail-in-the-united-states/#dossierKeyfigures>

[4] Ugalmugle, S. & Swain, R., Global Market Insights, 2021. Cannabidiol (CBD) Market Size By Product, By Application, By Route of Administration, By Source, By Distribution Channel, COVID-19 Impact Analysis,

Regional Outlook, Growth Potential, Price Trends, Competitive Market Share & Forecast, 2021–2027. Viitattu 15.10.2021. <https://www.gminsights.com/industry-analysis/cannabidiol-cbdmarket>

[5] Azoth Analytics (Research and Markets), 2021. Global Coffee Market (Value, Volume) – Analysis by Coffee Beans, Distribution Channel, by Region, by Country (2021 Edition): Market Insights, Covid-19 Impact, Competition and Forecast (2021–2026). Viitattu 1.11.2021. <https://www.researchandmarkets.com/reports/5239776/global-coffee-market-value-volume-analysis#rela0-51437>